

Hoe
mooi
zou
het
zijn

PAUS FRANCISCUS

Hoe
mooi
zou
het
zijn

Zijn mooiste
citatën

Samengesteld door
Tom Zwaenepoel

LANNOO

Inleiding

Hoe mooi zou het zijn, als ieder van ons 's avonds kon zeggen: 'Vandaag heb ik een daad van liefde jegens mijn medemensen volbracht.'

'Hoe mooi zou het zijn om elkaar lief te hebben als echte broers en zussen!'

De witte rook op 13 maart 2013 kondigde een drievoudige primeur in de kerkgeschiedenis aan: een paus-jezuïet uit Latijns-Amerika met de naam 'Franciscus'. Al vanaf zijn eerste verschijning op het balkon van de Sint-Pietersbasiliek vertederde Jorge Mario Bergoglio met zijn glimlach de wereld en kon hij op veel sympathie rekenen. Zijn eenvoudige, maar goed doordachte woorden en symbolische gebaren raakten politieke en geestelijke leiders, economen en ecologen. Vastberaden gooide hij de deuren van Vaticaanstad wijd open om starre, niet-transparante structuren te hervormen en een bureaucratisch instituut menselijker te maken. De Argentijnse kardinaal werd de 'paus van het volk'.

In een toespraak tot de kinderen en families van immigranten sprak Franciscus openhartig over dromen: 'Het is mooi om dromen te hebben en het is mooi om voor deze dromen te kunnen vechten.' Ook al komen er in alle huizen moeilijke situaties en ziektes voor, toch – zo verzekerde hij – is het absoluut noodzakelijk om te blijven

dromen, want 'waar er dromen zijn en vreugde heerst, daar is Jezus altijd aanwezig'. Wie naar Franciscus luistert, hoort een man die droomt van een betere en mooiere wereld. Een wereld die aangetrokken wordt door zoveel waarheid, goedheid en schoonheid, zoals ze van God komen en in de mens zijn. Een wereld die steunt op de solide fundamenten van geloof, liefde en hoop.

Franciscus hunkert naar een samenleving die niet het 'hebben' maar het 'zijn' promoot. Een samenleving die aan elke mens een naam geeft. Hij hekelt de dictatuur van de wegwerpcultuur, waarin broze mensen worden afgeschreven. Zijn alternatief is een moedige maatschappij die muren afbreekt en bruggen bouwt, die erin slaagt continenten, rassen en wereldgodsdiensten met elkaar te verbinden. Voor een dergelijke ommekeer is echter een diepgaande mentaliteitsverandering noodzakelijk. Daarom roept de paus op tot de 'revolutie van de tederheid en de genegenheid'. Deze kan de harten van de mensen omvormen en met solidariteit en barmhartigheid vullen. Zijn boodschap is duidelijk: alleen een 'cultuur van de ontmoeting en de aanvaarding' kan het kwaad uit de wereld verbannen en duurzame vrede stichten in de wereld en de gezinnen. Als mensen opnieuw vergiffenis leren vragen en schenken, scheppen ze ruimte voor nieuwe kansen. Franciscus droomt van een maatschappij waarin mensen elkaar omarmen en elkaars wonden genezen.

Bergoglio's denkwereld is sterk geïnspireerd door Ignatius van Loyola, de stichter van de Sociëteit van Jezus. Zoals elke jezuïet wil hij in de wereld God zoeken en vinden in alle dingen. Hij streeft ernaar kleine dingen, simpele gebaren met een groot hart te doen om hierin God en de taal van de liefde te herkennen. Centraal staat ook de gedachte dat de liefde zich meer uit in daden dan in woorden. Theologische kennis en strenge doctrines moeten concreet worden in de dialoog van het gebed en de echte ontmoeting met mensen.

In de leerschool van de *Geestelijke Oefeningen* van Ignatius roept Bergoglio aan het einde van zijn teksten ertoe op om genade te vragen. Of hij nodigt uit tot een gewetensonderzoek – een oude, maar goede praktijk van de Kerk. Zo raadt hij aan om 's avonds even alleen te blijven, in stilte tegenover zichzelf en God en zich af te vragen: wat heeft zich vandaag in mijn hart afgespeeld? Hoe is mijn relatie met God, de medemens, de schepping? Ook maakt Franciscus de gelovigen vertrouwd met het principe van de 'geestelijke onderscheiding'. Hierbij leert de mens luisteren naar zijn biddende hart en onderscheidt hij hoe God daar tot hem spreekt, in het bijzonder door de vreugde heen. Wanneer de mens voor zijn medemens bidt, maakt hij het zich volgens de paus gemakkelijker om in het leven vooruit te gaan. Het gebed verbindt en maakt het mogelijk samen

te werken in zoveel positieve dingen die we in deze wereld kunnen doen. Om die reden vraagt Franciscus zo vaak aan de gelovigen om voor hem te bidden.

De Argentijnse paus heeft een zware taak op zich genomen. Hij is de kapitein van een boot die stormen moet trotseren en soms op het punt lijkt te kapseizen. Op de werelddoceaan ziet hij ontelbare bootjes die naar dezelfde haven varen, maar elk via een andere route. Hij beseft dat zijn schip slechts overeind kan blijven, als zijn bemanning authentiek en geloofwaardig is. Daarom verwerpt hij de hypocrisie van de 'schone schijn' en ijvert hij voor een dienende Kerk. Van de kerkelijke gemeenschap en de gezinnen verwacht Franciscus dat ze hun deuren openen, naar buiten gaan en de essentie van de Blijde Boodschap verkondigen: God is liefde. Concreet betekent dit: de periferieën van de maatschappij opzoeken en de armen, de zieken, de bejaarden, de daklozen, de vluchtelingen nabij zijn. Franciscus' Kerk van de barmhartigheid wil niet veroordelen of uitsluiten, maar verdedigen en met open armen ontvangen. Zijn 'arme Kerk voor de armen' wil de wereld opnieuw vertrouwd maken met de christelijke stijl. Deze bestaat uit tederheid, goedheid, nederigheid, zachtmoedigheid, groothartigheid.

Dit boek nodigt de lezer ertoe uit over zijn leven na te denken en het bij te sturen, zodat hij de juiste koers naar de haven vaart. Aan het woord is geen gedisil-

lusioneerde pontifex die vanaf het dek neerslachtig mijmert over alles wat de wereld en de Kerk zouden willen of kunnen zijn. Hier spreekt vooral een man van vreugde en hoop. Paus Franciscus reikt de zoekende mens waardevolle sleutels aan. Met deze sleutels kan hij de deuren naar een gelukkig en zinvol leven openen en het pad naar de tuin van God bewandelen. Zo wordt Franciscus' droom beetje bij beetje werkelijkheid.

Tom Zwaenepoel

advent

De advent geeft ons hoop: een hoop die niet teleurstelt.

angst

Angst is een houding van een gevangen ziel: een ziel die niet de vrijheid heeft om naar de toekomst te kijken, iets te scheppen, goed te doen.

arbeid

Iedere vorm van arbeid veronderstelt een idee over de relatie die het menselijk wezen kan of moet aanknopen met wat anders is dan hij.

armoede

De armen zijn de bevoorrechte leermeesters in onze kennis van God.

In de armen zien we het gezicht van Christus, die zich voor ons arm gemaakt heeft.

Auschwitz

Auschwitz schreeuwt de pijn van onmetelijke smart uit en roept naar een toekomst in respect, vrede en ontmoeting tussen volkeren.

barmhartigheid

De barmhartigheid is de identiteitskaart van onze God.

Gods barmhartigheid is oneindig veel groter dan onze zonde; zijn medicijn is oneindig veel krachtiger dan de kwaal in ons die het moet genezen.

Een beetje erbarmen maakt de wereld minder koud en meer rechtvaardig.

bejaarde

De bejaarden brengen de herinnering en de wijsheid van de ervaring in, die ertoe uitnodigt niet domweg dezelfde fouten van het verleden te herhalen.

bekering

Zich bekeren betekent: de Heer laten leven en handelen in ons.

bekoring

De bekoring laat het hart hard worden.

bescheidenheid

Als we bescheiden blijven, herschept God onze kleine inspanningen en maakt hiervan grote dingen.

biecht

Telkens wanneer we naar het sacrament van de verzoening gaan, zingen we een hymne op het geduld van God.

De biechtstoel moet geen folterkamer zijn, maar een plaats van de barmhartigheid van de Heer, die ons ertoe aanzet het mogelijk goede te doen.

Bijbel

De Bijbel openbaart ons de levendige God:
de God die leven en bron van het leven is.

bisschop

Wanneer een priester de bisschop opbelt,
moet hij voelen dat een vader hem antwoordt.

blik

Vaak zegt een blik wat woorden niet willen
of durven zeggen.

broederlijkheid

Wij allen zijn zoals aarden potten: schamel en broos;
maar hierin bevindt zich de kostbare schat die we naar
de mensen brengen.

Het geloof leert ons te zien dat elke mens een zegen in
zich draagt voor mij en dat het licht van Gods gelaat
mij verlicht via het gezicht van mijn broeder.

De broederlijke liefde kan nooit een compensatie zijn voor wat een ander verwezenlijkt, noch een voorschot op wat wij hopen dat hij doet.

catechist

Een catechist bewaart en voedt het bewustzijn voor God.

celibaat

Het celibaat is een waardevol geschenk aan de Kerk, maar geen geloofsdogma.

christen

Een christen denkt niet alleen met het hoofd, maar ook met het hart en met de geest die in hem woont.

Een christen is bereid om zich klein te maken zodat de Heer kan groeien – in zijn eigen hart en in het hart van de anderen.

De christenen zaaien in hun armoede een zaad dat zo vruchtbaar is, dat het uitgroeit tot een grote boom die in staat is de wereld te vullen met vruchten.

Christenen zijn geen mensen die terugkeren, die bezwijken, maar mensen die altijd vooruitgaan.

Spreeken over macht en kracht betekent voor een christen: verwijzen naar de macht van het kruis en naar de kracht van Jezus' liefde.

Het christendom is niet gemaakt om gedacht maar om in praktijk gebracht te worden, om te doen.

De christelijke stijl bestaat uit tederheid, goedheid, nederigheid, zachtmoedigheid, groothartigheid.

Christen is men niet bij momenten, bij bepaalde gelegenheden, onder enkele omstandigheden, bij enkele keuzes, maar op ieder moment, helemaal.

communicatie

De mens drukt zich pas volledig uit wanneer hij niet alleen wordt getolereerd, maar weet dat hij werkelijk geaccepteerd wordt.

Om met elkaar te spreken is het noodzakelijk dat men verdedigingsmuren neerhaalt en deuren opent.

corruptie

De corruptie is een kankergezwell dat de maatschappij vernietigt.

crisis

De financiële crisis die wij doormaken, doet ons vergeten dat deze haar oorsprong vindt in een diepe antropologische crisis: het ontkennen van het primaatschap van het menselijk wezen.

cultuur

Cultuur is een dynamiek die een volk voortdurend herschept.

Hoe mooi zou het zijn,
als iedereen zou kunnen
bewonderen hoe wij zorg
dragen voor elkaar, hoe
wij elkaar wederzijds
aanmoedigen en elkaar
vergezellen!

dank

Een hart dat 'dank u' kan zeggen, is een goed hart,
een edel hart, een hart dat gelukkig is.

Een christen die niet kan danken,
is iemand die Gods taal vergeten is.

denken

Het denken is vruchtbaar wanneer het uitdrukking
is van een open geest die onderscheid maakt, steeds
verlicht door de waarheid, het goede en het schone.

Er zijn twee logica's in het denken en het geloof:
angst om degenen die gered zijn, te verliezen en het
verlangen degenen die verloren zijn, te redden.

dialogoog

Wanneer we andere mensen, culturen, denkwijzen,
religies bezoeken, stappen we uit onszelf en beginnen
we een zeer mooi avontuur dat 'dialogoog' heet.

Van dezelfde auteur

ISBN 978 94 014 1792 1

€ 19,99

www.lannoo.com

Registreer u op onze website en we sturen u regelmatig een nieuwsbrief met informatie over nieuwe boeken en met interessante, exclusieve aanbiedingen.

Omslagontwerp en vormgeving: Studio Lannoo

Omslagfoto © Imageselect

© Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2016 en Tom Zwaenepoel

D/2016/45/317 - ISBN 978 94 014 3630 4 - NUR 705

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.